

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hyvinvointialueiden käynnistäminen, rahoitus ja yhdyspinnat kuntiin

Kuntaministeri Sirpa Paatero

16.3.2022

Aluevaltuutettujen webinaarisarja, avajaistilaisuus

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistys

- Varsinainen uudistuksen toimeenpano aloitettiin heti lakien voimaantulon jälkeen.
- Aluevaltuustojen, hyvinvointialueiden valmistelijoiden ja viranhaltijoiden sekä valtion hyvinvointialueisiin liittyvän työn keskeisin tavoite on varmistaa, että **jokainen hyvinvointialue pystyy järjestämään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelut alueella 1.1.2023 alkaen.**
- Toimeenpanolla huolehditaan mm.:
  - 1) Välttämättömien hallintorakenteiden ja johtamisjärjestelmien perustamisesta, 2) henkilöstön osaamisen, tietotaidon ja turvallisuudentunteen varmistamisesta, 3) tietojärjestelmien ja digitaalisten palveluiden varmistamisesta nykyisten ja uusien järjestelmien osalta, 4) palvelutason säilymisen varmistamisesta siirtymävaiheen yli, 5) hyvinvointialueiden ja kuntien välisten toimivien yhteistyömuotojen ja yhdyspintojen rakentamisesta, 6) alueiden asukkaiden ja muiden sidosryhmien mukaan ottamisesta

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistys

- Hyvinvointialue on enemmän kuin palveluiden järjestäjä;
  - osa julkista hallintoa ja julkista taloutta;
  - asukkaiden hyvinvoinnin edistäjä;
  - omistajapolitiikan harjoittaja;
  - merkittävä työnantaja ja henkilöstöpoliittinen toimija;
  - asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien, suomalaisen demokratian, kehittäjä ja takaaja;
  - alueensa elinvoiman kehittäjä.

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu valtion rahoitukseen

- Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu yleiskatteelliseen laskennalliseen valtion rahoitukseen sekä maksu- ja myyntituloihin.
- Yleiskatteisuus turvaa hyvinvointialueen itsehallinnon rahoituksen kohdentamisessa
- Rahoituksen tasoa tarkistetaan vuosittain palvelutarpeen kasvun, hintojen muutoksen ja mahdollisten tehtävämuutosten perusteella
- Rahoitusmalli turvaa riittävän rahoituksen, mutta se myös osaltaan tähtää kustannusten kasvun hillintään
- Rahoitus on etukäteen lähes täysimääräinen ja sen taso tarkistetaan jälkikäteen **koko maan** tasolla vastaamaan toteutuneita kustannuksia. Tämä takaa sen että laskennalliset kustannukset (rahoitus) eivät erkane todellisista kustannuksista.

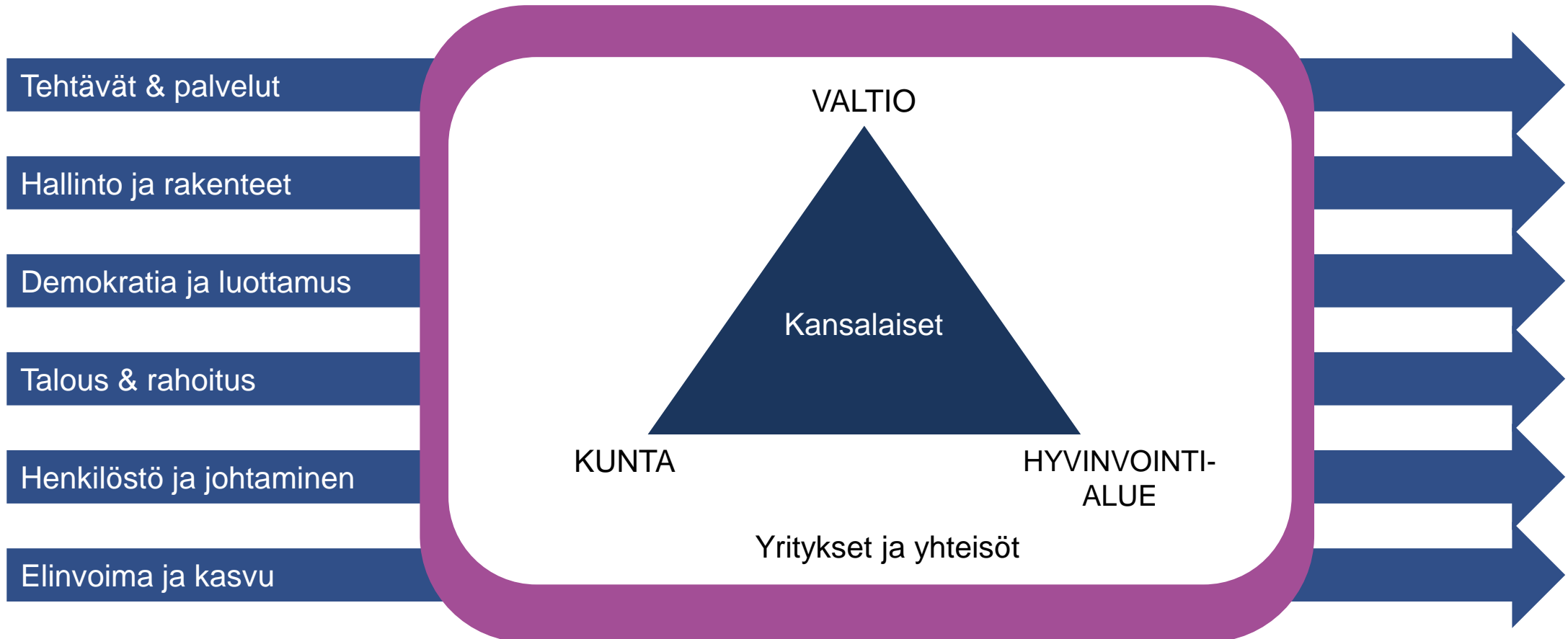
Laskennallinen pääosin tarveperusteinen rahoitus

- Laskennallinen rahoitusmalli koostuu sote-tehtävien ja pelastustoimen tehtävien rahoitusmalleista.
- Laskennallisuus kannustaa osaltaan tehokkuuteen
- Rahoitus määräytyy pääosin (noin 80%) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen perusteella. Toisin sanoen väestön sairastavuus, ikärakenne ja sosioekonomiset tekijät vaikuttavat rahoitukseen.
- Lisäksi huomioidaan mm. olosuhteisiin, väestön äidinkieleen ja pelastustoimen riskeihin perustuvia tekijöitä

Vuosien 2023 ja 2024 rahoitus

- Hyvinvointialueiden valtion rahoitus vuonna 2023 perustuu kunnista siirtyvien sote-palveluiden ja pelastustoimen kustannuksiin.
- Siirtyminen laskennalliseen rahoitukseen aiheuttaa joillekin alueille muutoksia. Siirtymäaika vuosina 2023-2029 ja rahoituksen siirtymätasaus mahdollistavat hallitun muutoksen.
- Vuoden 2023 rahoitus pohjautuu osittain vuoden 2022 talousarviotietoihin, mutta rahoituslaskelmat korjataan jälkikäteen lopullisilla tilinpäätöstietoihin perustuvilla laskelmilla vuoden 2024 rahoitukseen.

Paikalliset, kansalliset ja globaalit ilmiöt muokkaavat koko julkista hallintoa – ja edellyttävät toimivaa vuorovaikutusta ja johtamista

Esimerkkejä konkreettisista yhdyspintatoiminnoista

- Tukipalvelut ja johtaminen, johtamisjärjestelmät (mm. työjako- ja vastuukysymykset), sopimukset
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (ml. lakisääteiset asiakirjat mm. hyvinvointikertomus ja -suunnitelma)
- Tietojohtaminen, tietojärjestelmät
- Arjen turvallisuuden edistäminen, lähisuhdeväkivallan ehkäisy, ehkäisevä päihdetyö
- Työllisyyden edistäminen, kotouttaminen (esim. hyvinvointialueen osatyökykyisten tuki ja kuntouttavan työtoiminnan suhde kunnan työllisyyden edistämiseen)
- Sote-palveluverkon yhteys kaavoitukseen, maankäyttöön, julkiseen liikenteeseen ja asumiseen
- Osallisuuden edistäminen, vaikuttamistoimielimet, järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen
- Lasten, nuorten ja opiskelijoiden palvelut, oppilas- ja opiskelijahuolto
- Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin
- Yhteistyö laajemmalla alueella (mm. YTA)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!